

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

10.6.2013

B7-0274/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

ELi-Afganistani partnerlus- ja arengualase koostöölepingu üle peetavad läbirääkimised
(2013/2665(RSP))

**Anneli Jäätteenmäki, Annemie Neyts-Uyttebroeck,
Alexander Graf Lambsdorff, Louis Michel, Niccolò Rinaldi,
Mariatje Schaake, Marielle de Sarnez, Sarah Ludford, Robert Rochefort,
Hannu Takkula**
fraktsiooni ALDE nimel

RE\939545ET.doc

PE509.907v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi-Afganistani partnerlus- ja arengualase koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste kohta (2013/2665(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid raporteid ja resolutsioone Afganistani kohta, eelkõige 16. detsembri 2010. aasta resolutsiooni uue Afganistani-strateegia kohta¹, 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Afganistanile antava ELi rahalise abi eelarvekontrolli kohta² ja 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni naiste olukorra kohta Afganistanis ja Pakistanis³,
  - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Catherine Ashton 2012. aasta mais tehtud avaldust,
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone Afganistani kohta, sealhulgas 2013. aasta märtsi resolutsiooni 2096,
  - võttes arvesse 2011. ja 2012. aastal toimunud rahvusvaheliste Afganistani käsitlevate konverentside (sealhulgas 2011. aasta detsembris Bonnisis, 2012. aasta mais Chicagos, 2012. aasta juunis Kabulis ja 2012. aasta juulis Tõkyōs toimunud konverentside) järeltulemusi,
  - võttes arvesse 19. novembril 2012. aasta avaldust surmamõistetud isikute hukkamise kohta, mille Afganistaniga suhtlemiseks loodud ELi delegatsioon esitas kokkuleppel ELi Afganistani missiooni juhtidega,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL on toetanud Afganistani ülesehitamist ja arengut alates 2002. aastast ning on jätkuvalt pühendunud Afganistanis toimuvale rahumeelsele üleminekule, riigi kaasavale ja jätkusuutlikule arengule ning kogu piirkonna stabiilsusele ja julgeolekule;
- B. arvestades, et aastatel 2011–2013 keskenduti ELi abi andmisel sellistele põhivaldkondadele nagu valitsussektor (sh politsei), põllumajandus, maaelu areng, tervishoid ja sotsiaalkaitse;
- C. arvestades, et EL on viimas lõpule läbirääkimisi sellise partnerlus- ja arengualase koostöölepingu sõlmimiseks, millega anda ELi-Afganistani koostööle uus mitmekülgne mõõde;
- D. arvestades, et EL toetab Afganistanis politseijõudude koolitamist ja suutlikkuse suurendamist, ning arvestades, et ELi politseimissiooniga (EUPOL) on alates 2007. aastast toetatud kestliku ja tõhusa tsiviilpolitsei loomist, millega aidatakse Afganistanil luua oma kriminaalõigussüsteemi;

---

¹ ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 108.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0578.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0591.

1. kinnitab veel kord oma jätkuvat toetust niisuguse Afganistani riigi ülesehitamisele, millel on tugevamad demokraatlikud institutsioonid ning mis on võimeline tagama riikliku suveräänsuse, riigi ühtsuse, territoriaalse terviklikkuse ja Afganistani rahva heaolu; kordab, et Afganistani rahumeelne tulevik sõltub sellest, kas seal suudetakse üles ehitada stabiilne, turvaline ja majanduslikult jätkusuutlik riik, kus ei ole terrorismi ega uimasteid ning mis tugineb õigusriigi põhimõttele, tugevamatele demokraatlikele institutsioonidele, võimude lahususe austamisele ja põhiõiguste tagamisele;
2. tunneb heameelt viimase kümne aasta jooksul tehtud jõupingutuste ja edusammude üle; kordab siiski oma muret Afganistanis valitseva julgeolekuolukorra ja jätkuva vägivalla pärast, mille tõttu on ohus kohalik elanikkond, sealhulgas naised ja lapsed, aga ka riiklikud julgeolekujõud ning rahvusvaheliste sõjaväe- ja tsiviilorganite töötajad;
3. nõuab tungivaltp, et Afganistani valitsus valmistuks võtma pärast rahvusvaheliste vägede väljaviimist oma julgeoleku tagamise eest täieliku vastutuse; kutsub ELi ja liikmesriike üles tõhustama oma jõupingutusi Afganistani valitsuse ja julgeolekujõudude sõjaväelise ja tsiviilsuutlikkuse suurendamiseks, et saavutada stabiilsus ja julgeolek, mis on arengu olulised osad, ning vältida pärast 2014. aastat, kui vastutus riigi julgeoleku eest antakse täielikult Afganistanile, võimuvaakumi teket;
4. toetab partnerlus- ja arengualase koostöölepingu sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi ning rõhutab, et kõnealuse lepinguga peaks kaasnema strateegilisem lähenemisviis ja Afganistani ametivõimude toetamine nii rahvusvaheliste vägede väljaviimise ajal kui ka pärast seda; kutsub ELi üles tagama, et uues lepingus rakendatakse põhimõtet, mille kohaselt kaasnevad suuremate edusammudega suuremad hüved, ning kutsub ELi üles määrama sellel otstarbel lepingus kindlaks selged nõuded, mille eesmärk on tagada reformide läbiviimine;
5. rõhutab, kui oluline on kõnealune uus leping, milles käsitletakse terviklikul viisil omavahel seotud julgeoleku-, majandus-, juhtimis- ja arenguprobleeme Afganistanis;
6. tõstab esile nõrga avaliku halduse ja usaldusväärse juhtimise puudumise probleemi; peab murettekitavaks laiaulatuslikku korrupsiooni ja ametliku kohtustruktuuri mittetoimimist ning seab kahtluse alla kogu kohtusüsteemi õiguspärasuse; juhib tähelepanu asjaolule, et aruandluskohustust on vaja suurendada, seda eeskätt seoses inimõiguste ja muu hulgas naiste õiguste rikkumistega; tõstab esile vajadust reformida ülemkohtu ülemnõukogu toimimist;
7. kutsub Afganistani ametiasutusi üles muutma ära kõik surmaotsused ning taaskehtestama surmanuhtlusele moratooriumi, eesmärgiga see lõplikult keelustada;
8. kutsub ELi üles jätkama uue lepingu raames jõupingutusi, et toetada demokraatlikke väärtusi, õigusriigi põhimõtte järgimist, usaldusväärset juhtimist (sh korrupsioonivastast võitlust), sõltumatut kohtusüsteemi, inimõigusi ja tõelise kodanikuühiskonna loomist;
9. juhib tähelepanu asjaolule, et sotsiaalmajanduslikus arengus ja majanduse mitmekesistamisel on vaja teha uusi edusamme; rõhutab sellega seoses, et majanduskasvu on võimalik ergutada energiaressursside kasutamisega ning suurema keskendumisega kaevandustööstusele; rõhutab siiski, et kaevandustööstuse toimimine peab olema

läbipaistev ning selle puhul tuleb kohaldada rahvusvahelise mäetööstuse läbipaistvuse algatuse raames kehtestatud norme;

10. toonitab vajadust toetada taristu arendamist paljudes sektorites (sh koolid, haiglad, transpordi- ja energiavõrgud); kutsub ELi üles suurendama jõupingutusi eelkõige tervishoiuteenuste ja hariduse ning õpetajakoolituse kättesaadavuse valdkonnas;
11. märgib, et kuigi viimase kümne aasta jooksul on soolise võrdõiguslikkuse ja põhiõiguste valdkonnas tehtud teatavaid edusamme, on Afganistani ühiskonna kõige nõrgemaks lüliks endiselt naised, kes peavad jätkuvalt taluma ähvardusi, hirmutamist ja vägivalda ning leppima diskrimineerivate seadustega; rõhutab nii õiguslikku kui ka praktilist vajadust integreerida naised täielikult ühiskonda, tagada nende täielik osalemine ja anda neile ka tegelikkuses suurem mõjuvõim;
12. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ELi uimastivastase algatusega ei ole seni saavutatud rahuldavaid tulemusi; juhib tähelepanu tõigale, et uimastitootmise ja -kaubandusega toetatakse mässulisi rühmitusi ning soodustatakse eri tasanditel korruptsiooni; tuletab meelde parlamendi üleskutset koostada narkootiliste ainete kasvatamise lõpetamise tegevuskava ning rõhutab, et sellise meetme peaeesmärk peaks olema põllumajandustootjate toetamine alternatiivsete sissetulekuallikate leidmisel; toonitab sellega seoses vajadust maaelu jätkusuutliku arengu ja veevarude majandamise laiaulatuslikuma strateegia järele;
13. rõhutab, kui oluline on afgaanide juhtimisel ja isevastutusel põhinev terviklik ja kaasav riikliku lepitamise käsitlus Afganistanis kõikide nende jaoks, kes loobuvad vägivaldast, austavad põhiseadust (sh selle inimõiguste ja eelkõige naiste õigustega seonduvaid sätteid) ning soovivad anda oma panuse rahumeelse Afganistani riigi ülesehitamisse; rõhutab, et rahuprotsess peaks hõlmama poliitilist opositsiooni, kogu kodanikuühiskonda ja eelkõige naisi, ning toonitab, et see peaks olema võimalikult kaasav; nõuab kõrgema rahunõukogu osatähtsuse suurendamist selles valdkonnas ning nimetatud rahunõukogu põhjalikumat keskendumist tegelikule rahuprotsessile;
14. tuletab meelde kohustusi, mis Afganistani valitsus võttis Kabulis ja Tõkyōs toimunud rahvusvahelistel Afganistani käsitlevatel konverentsidel seoses Afganistani valimisprotsessi tugevdamise ja parandamisega ja muu hulgas pikaajalise valimisreformi läbiviimisega, et tagada tulevaste valimiste vastavus rahvusvaheliste normidele; tunneb heameelt 2014. aastal toimuvate presidendivalimiste ja kohalike omavalitsuste volikogude valimiste kuupäeva väljakuulutamise üle ning Afganistani poolt nendeks valimisteks tehtavate ettevalmistuste üle; rõhutab vajadust saavutada võimalikult suur osalus, pidades silmas, et see võib sõltuda julgeolekuolukorrast (eriti lõuna- ja idapoolsetes provintsid); tuletab Afganistani ametivõimudele meelde, et tulevaste valimiste riiklikku valijate registrit ning hääletuse korraldust ja järelevalvet peavad kontrollima riiklikud ja rahvusvahelised vaatlejad; palub, et EL toetaks Afganistani ametivõimude taotluse alusel tulevaste valimiste korraldamist;
15. rõhutab, et ühise lähenemisviisi raames, millesse on kaasatud ühtset strateegiat järgivad rahvusvahelised osalised, on ülimalt oluline kooskõlastada ELi abi andmist; peab tervitatavaks Afganistani valitsuse ja rahvusvahelise üldsuse vahel saavutatud strateegilist konsensust järgmist aastakümnet hõlmava jätkuva ja kestva partnerluse suhtes, mida

mainitakse ka Tōkyōs toimunud Afganistani käsitleva konverentsi järeldustes ja Tōkyō vastastikuse aruandluse raamistikus;

16. palub, et kontrollikoda koostaks viimase kümne aasta jooksul Afganistanile antud ELi abi tulemuslikkuse kohta eriaruande, nagu tehti EULEXi missiooni kohta Kosovos;
17. rõhutab vajadust teha piirkondlikku koostööd, et käsitleda Afganistani kogu piirkonna suurema stabiilsuse ja julgeoleku üldisema strateegia kontekstis; toonitab, et piirkondlikus raamistikus on vaja teha suuremat koostööd Venemaa, Pakistani, Kesk-Aasia riikide, India ja Iraaniga, et lahendada probleemid, mis seonduvad julgeolekuküsimuste, piiriülese inim- ja salakaubanduse ning ebaseadusliku uimastitootmise ja -kaubanduse tõkestamisega;
18. kutsub Euroopa välisteenistust üles parandama parlamendiga tehtavat koostööd Afganistanile antava ELi abi ja läbirääkimiste edenemise suhtes; ootab täielikku teavet läbirääkimiste tingimuste kohta ning eeldab pärast kokkuleppe heakskiitmist ka korrapäraseid aruandeid;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Afganistani valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogule ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile.